

DESCENDENȚA FAMILIEI BOIERILOR DIN ȘUICI PE BAZA UNOR DOCUMENTE DIN COLECȚIA MUZEULUI NAȚIONAL DE ISTORIE A ROMÂNIEI (1653-1861)

Cristina Anton Manea

În urma transcrierii unui set de 60 de documente chirilice aflate în colecția Muzeului Național de Istorie a României am constatat că aproape toate se referă la proprietarii unor moșii situate în nordul județului Argeș, mai ales în satul Șuici. Aceste documente datează din perioada 1653 - 1861, acoperind 207 ani, aproximativ un document la patru ani. Dar frecvența lor este neregulată, lipsind aproape complet între anii 1678 și 1696, precum și între 1774 și 1800.

Am găsit unele informații suplimentare despre această familie la Arhiva Națională pe care le voi folosi cu acest prilej. Informații referitoare la familia boierilor din Șuici, între anii 1500 și 1653, am aflat în volumele de documente ale Țării Românești publicate de Editura Academiei și în cataloagele de documente întocmite de Arhivele Naționale. Cu ajutorul acestora am reușit să realizez arborele genealogic al familiei, pe care l-am publicat în revista muzeului din Pitești¹, articol pe care îl completez acum cu documentele din colecția muzeului.

În primul document care s-a păstrat, din 1 septembrie 1501, domnitorul Radu cel Mare îi întărește jupanului Badea din Șuici și fiilor săi stăpânirea asupra moșiilor Comarnic cu muntele omonim și Cioarecul cu muntele Voicești, situate în nordul județului Argeș, pentru că erau vechi ocine și dedine². În condițiile în care satele amintite erau moștenite de la bunicii săi, ca dedine, înseamnă că ascendența jupanului Badea se ridică dincolo de mijlocul secolului al XV-lea. Au existat mai mulți boieri Badea în acel veac, dar numai unul cu dregătoria de vornic, cea pe care ar fi ocupat-o jupanul din Șuici, conform unui document ulterior, anume Badea din Cojești, ginerele lui Udriște din Mărgineni. Dar dacă boierul din Cojești poate fi în același timp și din Șuici, despre primul se poate dovedi că mai trăia după 1505, în timp ce al doilea era decedat la acea dată, ceea ce vom demonstra mai jos. Nici informațiile furnizate de hrisovul din 10 decembrie 1505 prin care aflăm că jupan Badea avea un frate, Micul, și nepoți de la unul sau mai mulți frați nu ne-au ajutat să formulăm nici măcar o presupunere asupra ascendenței sale paterne³. În aceste condiții genealogia familiei începe cu Badea vornic din Șuici.

¹ Cristina Anton Manea, *Un document despre moșia Șuici și genealogia familiei proprietare*, în "Argesiss", IX, 2000, p.225-235. În acest articol afirmam că Badea din Cojești este același cu Badea din Șuici, convingere pe care mi-am schimbat-o ulterior. În hrisovul de întărire a posesiunilor familiei din Mărgineni, din 1510, scrie că aceasta avea numai jumătate din Blăgărești, cealaltă jumătate fiind a lui Badea vornic. În dreptul moșiei de bază a acestui Badea documentul este rupt, de unde și confuzia mea.

² DRH, B, II, p. 26.

³ DRH, B, II, p. 89-92.

Un zapis de la mijlocul secolului al XVI-lea ne spune că jupan Badea din Șuici era vornic în Sfatul domnesc al lui Vlad Țepeș, când și-ar fi dobândit moșiile⁴. Dacă ar fi ocupat deja o dregătorie în timpul lui Vlad Țepeș, la 1501 - 1502 ar fi avut cel puțin 70 de ani. Ori, mai mult ca sigur se face o confuzie între Vlad Țepeș și Vlad Călugărul, în timpul căruia jupan Badea ar fi putut avea această funcție. În primul hrisov de întărire a posesiunilor familiei boierilor din Șuici, din 10 decembrie 1505, Radu cel Mare se referă la acest boier ca fiind *preacinstitul vlastelin al domniei sale*. Titlul de vlastelin fiind acordat, în general, primilor trei dregători ai Sfatului domnesc, iar în timpul lui Radu cel Mare numai jupan Badea din Cojești apare ca vornic, înseamnă că Badea din Șuici fusese vornic al tatălui său.

După cum a fost formulat primul hrisov de întărire a posesiunilor familiei boierilor din Șuici, amintit mai sus, care după numele capului familiei enumeră pe cei patru fii ai acestuia, primii doi cu dregătoriile pe care le dețineau, cred că jupan Badea nu mai trăia la acea dată. Mai mult ca sigur actul copia începutul unui mai vechi adresat capului familiei, pentru că jupan Badea reprezenta întemeietorul și conducătorul acesteia, capul unui clan boieresc. De altfel, într-un hrisov anterior, din 3 mai 1502, numai jupanului Șuica paharnic, fiul cel mai mare a jupanului Badea, cu fiii săi, și fratelui său, probabil Dara spătar⁵, cu fiii săi, le-a fost încredințată stăpânirea peste șapte pogoane de vie cumpărate de la jupanița Maria, iar ceilalți frați au fost excluși de la stăpânirea acestei achiziții. Conform tradiției medievale și obiceiului locului Șuica paharnic nu ar fi putut să facă această cumpărătură fără ca tatăl său să fie implicat, deoarece el era singurul îndreptățit să încheie asemenea tranzacții. Și tot el era cel care hotăra dacă ceilalți fii ai săi nu aveau dreptul la această proprietate. Decedat fiind, fiul său cel mai mare prelua conducerea familiei și hotăra ce i se cuvine fiecăruia. Înseamnă că jupan Badea vornic murise puțin înainte de 1502.

Enumerarea moșiilor în hrisovul din 1505 începe cu satul Șuica pe Neagra⁶, sat situat pe malul drept al Vegăi, punctul cel mai sudic al ariei de răspândire a proprietăților familiei, probabil moșia ei de baștină. Sunt înșirate apoi șase moșii/ sate, unele cu muntele înscris pe teritoriul lor, și o vie la Sălătruc pe Coisca, toate situate în partea de nord a județului Argeș, între Olt și Argeș. Fiii jupanului Badea mai stăpâneau împreună cu unchiul lor, Micul, și cu verii lor alte două moșii întregi și două pe jumătate aflate în același județ. Numai jupan Șuica paharnic avea suplimentar jumătate din moșiile Deadilov și Pietri, precum și iezerul Craguiei din județul Ilfov. La acestea se adăugau familiile de țigani primite ca zestre de la jupan Drăghici mare vornic din Mărgineni și de la fiica acestuia Neaga. Deși, numai asupra acestora se spune că ar reprezenta dar de nuntă, cred că

⁴ *Ibidem*, IV, p. 344.

⁵ Numele de Șuica și Dara sunt destul de neobișnuite în onomastica românească medievală spre deosebire de Dragomir și Cazan care se întâlnesc destul de frecvent. De aceea cred că Badea vornic a fost căsătorit de două ori, prima oară cu o boieroaică de origine cumană care și-a botezat fiii cu aceste nume.

⁶ Satul Șuica face parte astăzi din comuna Tătulești, județul Olt.

la căsătoria jupanului Șuica cu jupanița Neaga⁷ acesta a mai primit și părțile amintite din județul Ilfov, zonă stăpânită în cea mai mare parte de familia boierilor din Mărgineni. Altfel nu s-ar putea explica de ce le avea numai el. Dar argumentul irefutabil îl constituie faptul că în 1514 jupan Dragomir, fiul lui Stoican și nepotul lui Drăghici mare vornic, se judeca cu jupan Șuica pentru moara de la Deadilov pe Câlniștea, moară care a fost reconfirmată boierului argeșean⁸. Probabil că jupanița Neaga a murit, iar familia din Mărgineni revendica parte din zestrea ei rămasă jupanului Șuica. Dar pentru că acesta avea copii cu ea, moșia rămânea soțului ei. Un alt argument al faptului că jupanul Șuica a fost ginerele jupanului Drăghici mare vornic ar fi numele fiilor săi: primul a fost botezat ca și fratele cel mai mare al jupaniței Neaga, Stoican, cel de al doilea a preluat numele domnului care a înscris familia în rândul marii boierimi, Vlad, iar cel mai mic l-a purtat pe cel al tatălui jupaniței, Drăghici.

În concluzie, la începutul secolului al XVI-lea familia avea 11 moșii întregi, dintre care 5 cu muntele aferent, o vie și 27 sălașe de țigani, fiind una dintre cele destul de avute în epocă⁹.

Deoarece documentele pe care le-am transcris se referă mai ales la descendența jupanului Șuica, mă voi mărgini să menționez că despre fratele său Dara spătar nu am nici o informație după 1514, că din urmașii fratelui său Dragomir mare sluger a descins, prin femei, familia boierilor din Cepari¹⁰, iar despre cei ai fratelui său Cazan, strămutat la Baia în județul Gorj, se poate spune că s-au topit în rândul nuicilor proprietari de pământuri încă din a doua jumătate a secolului al XVI-lea.

Jupan Șuica a devenit mare vornic în 1509¹¹, în Sfatul domnesc al lui Mihnea cel Rău cu care probabil că nu a intrat în conflict, având în vedere că nepotul său Șuica ajunge mare pârcălab în timpul lui Alexandru al II-lea. După 1514 numele său apare în calitate de frate al jupanului Dragomir mare spătar, unul dintre hotarnicii Mănăstirii Corbii de Piatră, în 1526¹², și printre cele ale martorilor diatei jupaniței Magdalena, soția lui Baldovin pârcălab, în același an¹³. Implicat în luptele pentru tronul Țării Românești dintre 1522-1526, jupan Șuica a fost ucis în confruntările cu otomanii, în timpul lui Radu de la Afumați, aflăm dintr-un

⁷ Arh. Națională, Fond Brătianu, 2/50, p. 14. Cf. Ion-Radu Mircea, *Un neam de citori olteni, boierii Drăgoești*, în "Revista de istorie bisericească", I, 3, oct.-dec., 1943, p. 63. Autorul susține că Neaga ar fi fost soția lui Radu logofăt din Drăgoești, dar jupanița era mult mai în vârstă decât el, probabil nici nu mai trăia când la nașterea acestuia.

⁸ DRH, B, II, p. 246-247.

⁹ În 1510 acesta avea 21 de sate unele incluzând și muntele care ținea de ele și cu mori și 10 părți de moși (*Ibidem*, p. 160-161).

¹⁰ *Ibidem*, IV, p. 33-34.

¹¹ *Ibidem*, II, p. 140-141.

¹² *Ibidem*, III, p. 42.

¹³ *Ibidem*, p. 56.

pomelnic al Mănăstirii Govora, copiat în secolul al XVII-lea¹⁴. Ocupat fiind cu luptele dintre grupările boierești și amenințarea ocupației otomane încheiată cu moartea sa, jupanul Șuica nu s-a îngrijit de pregătirea și înscrierea fiilor săi în viața politică a țării. Stoican a dispărut imediat după 1514, iar după 1550 rămăseseră numai nepoții săi, fiii lui Vlad și Drăghici.

Jupan Vlad a fost portar, singura dregătorie pe care a ocupat-o până la aproximativ 45-47 de ani când a fost omorât. Amenințat cu urgia lui Mircea Ciobanul, a fost ucis de rudele lui Manea Dârsescu, Dolofanii, familie cu care cei din Șuici au avut numeroase conflicte de-a lungul secolelor¹⁵, i s-au luat bucatele lui și ale fraților săi, plus 11 cărți de moștenire. Întâmplarea a fost povestită în 1576, când se adăuga că faptele s-au petrecut *fără știrea Mircii vodă*¹⁶. Documentul - mult ulterior - consemnează existența fraților săi care la acea dată nu mai trăiau, așa cum am arătat mai sus despre Stoican, iar Drăghici paharnic a murit în 1541 și a fost înmormântat la biserica din Șuici¹⁷. De fapt, este vorba de casele și familiile lor, cărora Mircea Ciobanul le reconfirmă în 1550 drepturile de stăpânire asupra moșiilor pe care le aveau din 1505¹⁸.

Unicul fiul al lui Drăghici paharnic, Oprea logofăt, s-a stabilit în Retevoiești, dincolo de apa Vâlsanului, iar fiica acestuia, Stanca, căsătorită cu Dima Grecul din Brătiani, a pornit familia boierilor Brătianu.

Soția jupanului Vlad portar, Neacșa, moștenea de la frații săi - Stanciu și Dumitru - satele Sălătruc, Plăcicoi și Pulați, aflate în aceeași zonă. La întocmirea diatei lui Stanciu, petrecută cu un an înainte de 22 iulie 1570, când Alexandru al II-lea îi dă Neacșai hrisovul de recunoaștere a moștenirii, sunt menționați și martorii diatei printre care și un Șuica din Șuici¹⁹. Acesta era fiul cel mai mare al jupanului Vlad portar care mai avea și trei fiice: Calea, Rada și Vlădae. Numai cu câteva zile înainte de ai recunoaște jupanitei Neacșa stăpânirea satelor moștenite, pe 19 iulie 1570, domnul întărea jupaniteilor Calea, Rada și Vlădae stăpânirea asupra satelor Pietrile, Deadilov, Șuica și Șuici, părți din Podeni, Vocești, Pleșești, Valea și Dăngești pentru care se judecaseră între ele²⁰. Cu acea ocazie ele afirmau că fratele lor Șuica murise, ceea ce mama lor, prezentă la judecată, nu infirmă, și deci, era exclus de la moștenire. Și tot celor trei jupanite împreună cu fiii lor le-a fost întărită după un an stăpânirea peste satul Vața, care fusese al bunicului lor Stan clucer²¹, ceea ce înseamnă că cele trei jupanite își stăpâneau pământul încă în devălmășie.

¹⁴ Arh. Naționale, Fond Brătianu, 2/50, p. 36.

¹⁵ Cauza conflictelor se pare că a fost înfrățirea dintre jupan Șuica și Manea Dârsescu, strămoșul Dolofanilor, în timpul lui Neagoe Basarab (DRH, VIII, p. 34-35).

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ C. Bălan, *Inscripții medievale și din epocă modernă*, 1994, p. 442, nr. 678.

¹⁸ DRH, B, IV, p. 344.

¹⁹ *Ibidem*, VI, p. 270-271.

²⁰ *Ibidem*, p. 268.

²¹ *Ibidem*, VII, p. 39-40.

Deci, între 1569 și 1571 Șuica, fiul jupanului Vlad portar, era considerat mort sau nu se mai știa nimic despre el. După jumătate de an, în 5 ianuarie 1571, apare un Șuica, ca mare pârcălab, împreună cu fratele său Badea vătaf²², stăpân peste câte un sfert din satele Șuiei, Găojani, Voiceștei, Brusturoasa și Șuica, moșiile familiei lui Vlad portar, și numai pârcălabul peste zestrea primei sale soții Baldovina, fiica lui Dumitru, adică peste Mogoșani și Holm, și peste zestrea celei de-a doua soții, Velica, fiica lui Preda clucer din Lăngești, adică peste câte o treime din Baia și Ciuperceni (ambele în județul Gorj)²³. În nici unul dintre documentele în care apare Șuica mare pârcălab nu se specifică numele tatălui său. Totuși, acest Șuica, care purta numele bunicii sale, nu putea fi altul decât fiul lui Vlad portar, care la moartea tatălui său, aproximativ în 1548-1549, trebuie să fi avut circa 20-23 de ani. El ajunsese mare pârcălab la o vârstă destul de avansată, între 42 și 43 de ani, după ce îndeplinesc o slujba foarte apreciată de domn, din moment ce l-a urcat în această dregătorie. Nu poate fi fiul lui Drăghici care, așa cum am arătat mai sus, l-a avut numai pe Oprea, nici nepotul lui Dara spătar și nici fiul uneia dintre cele trei surori, pentru că ar fi fost nevârstnic. De altfel ele par necăsătorite la acea dată, poate numai Calea care-și revendica averea pentru ca să-și mărească zestrea. Ori, același document în care se povestește sfârșitul lui Vlad portar a fost tocmai cel destinat lui Șuica mare portar și cumnaților săi: Ștefan logofăt, soțul Calei, Badea portar cel al Radei și Radu cel al Vlădaiei²⁴. În același act, averea părintească este stăpânită în devălmășie, dar cumpărăturile lui Șuica mare pârcălab au fost întărite separat. Probabil că foarte curând după aceea pământul a fost hotărnicit, pentru că jupanițele se judecă sau cumpără separat ocine și părți de sate²⁵.

Jupanul Șuica mare pârcălab a decedat între 1576, când îl avem menționat pentru ultima dată, și puțin înainte de 1577, când soția sa apare ca titulară a unui document prin care îi sunt întărite moșiile schimbate cu jupanița Catalina, nora lui Cazan, împreună cu fiul ei, Pătru, respectiv, a dat părțile ei din Baia și Ciuperceni și a primit părțile stăpânite de urmașii lui Cazan în județul Argeș²⁶. În același an, jupanița Velica revendica moșiile cu care s-a înfrățit Stoican, cumnatul său, cu un anume Sârbu²⁷. Dar înfrățirea se exercita numai vertical, respectiv numai asupra urmașilor direcți ai celui înfrățit, nu și orizontală, a rudelor sale colaterale. Un alt document pierdut, din 1581, la care se fac referiri ulterioare, este cel prin care au fost hotărnicite și moșiile moștenite de cei doi fii ai lui Șuica mare pârcălab - Dumitru și Șuica²⁸.

²² Acest Badea s-a dovedit a-i fi cumnat, dar era considerat frate deoarece intrase în familie.

²³ *Ibidem*, p. 2.

²⁴ *Ibidem*, VIII, p. 34-35; ordinea soților am stabilit-o în funcție de ordinea în care au fost înșirate cele trei jupanițe.

²⁵ *Ibidem*, p. 227.

²⁶ Asupra acestui schimb s-a revenit de două ori, ultimul act care ni s-a păstrat datează din 1583 (DIR, B, XVI, p. 110-111).

²⁷ *Ibidem*, p. 17.

²⁸ MNIR, inv. 166219.

Stabilirea descendenței celor trei surori a fost destul de dificilă, mai ales în ceea ce o privește pe Calea. Rada, despre care se spune că era din Sălătruc²⁹, se pare că s-a căsătorit a doua oară cu Stanciu vornic, cu care în timpul lui Alexandru cel Rău și Radu Șerban a răscumpărat parte din Șuici și Rudeni pe care le-a împărțit între fiii ei: Anca, Radu și Șuica³⁰. Dar s-ar putea tot atât de bine ca jupanița Rada din Sălătruc să fie fiica uneia dintre cele trei surori.

Vlădaia ar fi fost căsătorită cu Radu din Gemenele. Documentul în care se vorbește despre acesta, împreună cu fratele său Dan, a fost emis numai lui Balea mare comis, soțul jupaniței Rada, lui Ștefan logofăt și jupaniței Calea, fără jupanița Vlădae, iar cei doi boieri din Gemenele sunt numiți *cumnații lor*³¹. Despre aceeași Vlădae există o genealogie care nu se verifică, prin care aceasta ar fi fost căsătorită cu Ștefan logofăt din Bărbătești, al căror fiu a fost Pârveu logofăt Rudeanu, și a cărui nepoată, prin femeii ar fi fost Stăncuța, soția lui Gligore mare logofăt Grădișteanu³², ceea ce pare mai greu de demonstrat. Tot la cumpăna dintre veacuri apare un Pătrașco din Șuici și un Radu din Șuici, tatăl lui Stanciu și Gostea³³ despre care încetează alte informații.

Sistemul de moștenire a averi, respectiv a pământului, stabilea că se respectau clauzele testamentului/ diatei atunci când acesta există, altfel, întreaga avere se împărțea egal între descendenții direcți. În aceste condiții partea lui Dumitru mare vătaf, fiul lui Șuica mare pârcălab, s-a împărțit între cei doi fii ai săi - Dragomir, căsătorit cu Stana, fiica lui Damaschin monah din Șuici³⁴, și Dumitru, iar a fratelui său Șuica a rămas întreagă fiului său, Radu iuzbașă. Din această cauză cei doi frați, Dragomir și Dumitru, au încercat să obțină o nouă împărțire a pământului moștenit de la bunicul lor în mai multe rânduri, susținând că acesta nu a fost hotărnicit: de două ori în timpul lui Matei Basarab³⁵ și odată în timpul lui Radu Leon, în 1665³⁶. Dumitru a fost mai insistent deoarece partea sa se împărțea la rândul ei între fiii săi: Enache/Ianache și Duminecă. Cu Ion fiul lui Enache se încheie știrile noastre despre această ramură a familiei lui Șuica mare pârcălab, dar continua cu cea a lui Șuica, prin fiul său Radu.

Radu iuzbașă/ roșu Cerveni își ia numele de familie Șuiceanu. El se înțelege cu viitorul său socru, Radu din Șălătruc, referitor la zestrea pe care urma să o primească prin căsătoria cu fiica acestuia, Rada, în 1633³⁷. Această jupaniță s-ar putea să fie verișoara sa de-a doua, prin Rada, soția lui Stanciu vornic. Radu iuzbașă

²⁹ DIR, B, XVI, 5, p. 266.

³⁰ Catalogul documentelor Țării Românești, V, p. 239, nr. 520.

³¹ DIR, B, XVI, 5, p. 152-153.

³² Arh. Naționale, Fond Brătianu, 1/1, p. 6.

³³ DRH, B, XI, p. 514; XXIV, p. 480-481.

³⁴ *Ibidem*, XXV, p. 247.

³⁵ Catalogul, VI, p. 422, nr. 1149.

³⁶ MNIR inv. 166209

³⁷ Catalogul, IV, p. 74, nr. 130.

trebuie să fi murit între 1665 și 1669, la aproximativ 60-63 de ani, atunci când fiul său cel mai mare, Preda iuzbașă Șuiceanu încasa o dijmă de pe moșia din Glod, pe locul Coșarilor și Bălinelului³⁸, iar în 1673 i se confirmă aceluiași mai multe ocine cumpărate în zonă, mai ales de la verii lui de al doilea - Radu și Șuica. Frații săi au fost Pârvul logofăt și Stroe logofăt care apar în documente abia după 1676. Cei trei Șuiceni mai trăiau la 1703 "când au închis Armaș pe Preda la Febea de au dat Preda lui Stroe taleri 12 și Pârvul taleri 15 la Armaș în mâna lui Gligorie de au scos Preda de la Armaș pentru bir lui Stroe"³⁹, când trebuie să fi avut între 60 și 64 de ani. În aceeași perioadă cei trei frați se judecă pentru moșiile lor cu Matei postelnic, fiul lui Gligore logofăt, și Gligore postelnic Băleanu, când pământul a fost hotărnicit din nou. Matei postelnic era înrudit cu cei trei frați pentru că în 1744 când urmașii acestora se judecă cu fiica lui, jupanița Chiajna Grădișteanca Albescu, se spune că o parte a moșiei sale din Șuici era de moștenirc. Ea a vândut această moșie lui Ștefan căpitan Balotă care a cotoplit și pământul Șuicenilor.

Numele lui Ion, fiul logofătului Pârvu, apare pentru prima dată în 1744 alături de cel al lui Pârvu fiul lui Stroe și cel al lui Ion fiul lui Enache, ca moșneni din Șuici în procesul cu Chiajna Albescu pentru moșia cotoplită de cumpărătorul acesteia Ștefan căpitan Balotă⁴⁰. Și din nou în 1751 când acesta cumără de la vărul său Pârvu Șuiceanu partea acestuia din Șuici⁴¹. Un document important este cel prin care lui Ion Boier Șuiceanu, fiul lui Pârvul logofăt, la 1754, a fost înscris de Constantin Racoviță în breasla boierilor mazăli, așa cum fusese și tatăl său⁴². El lipsise de la acea orânduială, iar recunoașterea sa s-a făcut cu ajutorul lui Pârvu Măgureanu biv vel medelnicer și Sandu Bucșănescu biv vel serdar. Pentru că a lipsit, probabil, din țară el apare și foarte rar în documente, deși pare să fie cel mai mare dintre nepoții lui Radu iuzbașă Șuiceanu. Nici nu a trăit atât de mult pentru că în 1767 fiul său Radu a fost trecut în aceeași breslă a boierilor mazăli de Alexandru Scarlat Ghica⁴³. El nu a avut când să-și înzestreze fiica, Maria, a cărei zestre a întocmit-o fratele ei.

Tot la mijlocul secolului al XVIII, în 1774, trăia o Velica, fiica lui Preda logofăt Șuiceanu, care îi plătește unchiului său, Pârvul logofăt Șuiceanu, fiul lui Stroe, un împrumut făcut pentru cheltuielile înmormântării și sărăcuțelor tatălui său, vânzându-i partea ei de zestre din Șuici și o cunună de argint⁴⁴. S-ar putea ca acest Preda logofăt să fie tot un fiul al lui Stroe logofăt despre care nu s-au păstrat alte informații. Numele rămăseseră aceleași ca și în secolul al XVII-lea, dar ordinea lor se schimbă pentru că cei trei frați își botezaseră copiii între ei. Familia se

³⁸ MNIR, inv. 166217.

³⁹ MNIR, inv. 174191.

⁴⁰ MNIR, inv. 174200.

⁴¹ MNIR, inv. 166213.

⁴² MNIR, inv. 174197.

⁴³ MNIR, inv. 174185.

⁴⁴ MNIR, inv. 166248.

continuă de la Pârful logofăt, fiul lui Radu iuzbașă Șuiceanu, pe linie masculină, prin fiul său Ion Boer Șuiceanu, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, cu Radu mazâl Șuiceanul și o fiică Maria.

Radu, s-a călugărit la începutul secolului următor sub numele de Romano. El a avut doi feciori - pe Rizea și Badea. Ambii au murit tineri, dar numai despre soția celui de al doilea știm că se numea Zinca, căsătorită a doua oară cu Ștefan Șuiceanu. A mai avut și patru fete: Safta, Maria, Rada și Sanda. A doua parte a vieții lui Radu Șuiceanu s-a petrecut în procese cu moșnenii din Robaia care îi cotropiseră pământurile cumpărate de bunicul său și le vânduseră. În căutarea dreptății el a recurs și la o *carte de blestem* dată de Ion episcopul Argeșului în 5 februarie 1805⁴⁵, așa cum făcuse și străbunicul lui în urmă cu 140 de ani înainte. S-a plâns domniei în mai multe rânduri și, ca și în urmă cu 140 de ani s-au numit boieri ispravnici, care pe baza hrisoavelor și cărților pe care le avea au hotărnicit din nou părțile sale de cele ale sătenilor robăieni. A murit la o vârstă destul de avansată, în jur de 80 ani și a lăsat *clironom*, respectiv moștenitor pe soțul fiicei celei mai mari, Safta, Dumitru Bouleanu, care se îngrijise de el până în ultimul moment și după aceea⁴⁶. Acest Dumitru logofăt și-a luat numele de Șuiceanu, astfel că familia a continuat prin fiii săi, Eftimie și Anton.

Moștenirea averii călugărului Romano, lăsată ginerelui său, a provocat un șir lung de procese pornite de una dintre fiicele sale, Sanda Balotă. Ea se căsătorise cu un descendent a lui Ștefan căpitan Balotă cu care familia Șuiceanu avusese plângeri la domnie, așa cum am arătat mai sus. Sanda, prin fiul său Mihalache, a cerut împărțirea averii părintești între cele patru surori, în mai multe rânduri, de fiecare dată cererea ei fiind respinsă. I s-au raliat și nepoatele ei, Smaranda, Uța și Mihai, copiii Mariei, dar intervenția soțului acesteia, călugărul Antonie, a oprit disputa cu cumnatul Dumitru.

O soartă deosebită a avut-o nepotul Mariei, sora lui Radu Șuiceanu, căsătorită cu Dima Șimeanu. Probabil că zestrea pe care i-a dat-o fratele ei a fost neîndestulătoare sau a fost vândută de fiul său Rizea, care a murit de ciumă, din moment ce nepotul său, Andrei, își cheamă în judecată mătușa, Safta Șuiceanu⁴⁷. La proces s-a dovedit însă că și de la tatăl lui și de la el Radu Șuiceanu, apoi Dumitru Șuiceanu au luat dijmă. După cum se poate observa familia boierilor din Șuici a descins din 1501 până la 1824 numai prin bărbați. A pornit de pe poziția mării boierimi, de la rangul de jupan și dregător de mare vornic, și a trecut treptat spre o poziție tot mai modestă, la cea de boieri mazâli și chiar de clăcași. Pe altă ramură ea a stat la baza familiei Brătianu, poate chiar Băleanu, dar numai prin femei.

Parcurgerea documentelor mi-a dat posibilitatea să constat cum s-a închistat societatea românească în a doua jumătate a secolului al XVII-lea și a

⁴⁵ MNIR, inv. 174220.

⁴⁶ MNIR, inv. 166214.

⁴⁷ MNIR, inv. 166228.

rămas imuabilă până la începutul secolului al XIX-lea: pământul nehotărnicit, muncit în devălmășie, prezența boierilor hotarnici care puneau aceleași semne de hotar, cu pietre, calcularea pământului în funcție de numărul zilelor de arătură și, mai ales, cartea de blestem pentru cunoașterea adevărului, carte de care sătenii se temeau și încercau să o evite.

CATALOGUL DOCUMENTELOR FAMILIEI ȘUICEANU DIN COLECȚIILE MUZEULUI NAȚIONAL DE ISTORIE A ROMÂNIEI.

Nr. 1 1653 (7162) noiembrie 8 - Vlăduț din Berevoiești vinde lui Radu din Șuici o vie, o delniță de casă cu pomet și doi *leve* în Tăjeștor pe care le luase de la Drăgoi. Martoi: Stroe fiul lui Dolofan, Ion Meleț, Mihai, Dumitru, Anghel, Ilie și Isac din Stoieniști.

Notă tergală în limba greacă. Inv. 166246.

Nr. 2 1665 (7163) iunie 6, București - Radu voevod fiul lui Leon Ștefan voevod întărește lui Radu roșu din Șuici, județul Argeș, și fiilor săi moșiile din Șuici cu rumâni și țigani și vaduri de moară, pe care le-a moștenit de la tatăl său, Șuica. El s-a părât cu verii săi, Dragomir și Dumitru, fiii lui Dumitru din Șuici, în fața lui Matei Basarab, care le-a dat martori, șase boieri: Ivașco clucer din Cepari, Preda Dolofan din Stoieniști, Neagoe logofăt din Corbeani, Ivașco, fiul lui Datco vornic, Stroe roșu din Sălătruc și Părvul tot de acolo. La jurământul de la Mănăstirea Cozia, unde s-a dovedit că le-au fost împărțite averile încă din timpul lui Mihnea al II-lea voevod, au fost de față, în afară de boieri, Ignatie episcop de Râmnic, Vasile egumenul Mănăstirii Bistrița și Ștefan egumenul Mănăstirii Cozia. Dragomir și Dumitru au rămas de lege. Dar Dumitru, fratele lui Dragomir, a venit din nou în fața lui Matei voevod, susținând că nu au fost judecați drept, de aceea domnul le-a mai dat 12 boieri să-i judece, ispravnic fiind Stan al doilea postelnic, și din nou Dumitru a rămas de lege.

Acum, Dumitru a venit iar în fața domnului care i-a dat alți doisprezece boieri: Duminec căpitan din Lipia, Datco vornic din Crâstienești, Ivașco iuzbașă tot de acolo, Badea din Sălătruc, Ivașco logofăt din Bereslăvești, Marin din Argeș, Radu logofăt din Brătiani, Șuica din Șuici, Dumitru iuzbașă din Crâstienești și Teodor stolnic din Corbeni. Aceștia au citit cartea lui Partenie, patriarhul Țarigradului, cu mare blestem, și au văzut cărțile de împărțire a locului din anul 7089 (1581), iar Dumitru a rămas de lege.

Divanul domnesc era format din jupan Gheorghe mare ban, Stroe mare vornic, Radu mare logofăt, Mareș mare vistier, Drăghici mare spătar, Badea mare paharnic, Șarban mare postelnic, Neagoe mare clucer, Iordan mare stolnic, Papa

mare postelnic, Ivașco mare sluger, Radu Năsturel mare logofăt ispravnic. Piseț Goran logofăt. Inv. 166209.

Nr. 3 1669 (7177) noiembrie 5 - Daniil călugărul Dolofanul din Stoenеști împreună cu fratele său vinde lui Ion logofăt din Argeș moșia Glodul, adică locul Coșărilor și Bălinel, *precum scrie în zapisele date și hodaia cea bătrână* în hotarul Săcuianilor, în total 800 de fâlci, iar dijma pe care i-a încasat-o Preda Șuicianu de la el să i-o dea tot lui Ion logofăt din Argeș. Martor Er[m]jniil monah din Cozia. Inv 166217.

Nr. 4 1670 (7178) mai 12 București - Antonie vodă întărește lui Dumitru roșu, fiul lui Dumitru vătaf, nepotul lui Șuica pârcaľab din Șuici, cu fiii săi Ianache și Duminecă ocina din Șuici cu vad de moară și podeni, ocinele din Pleșești, Voicești și Brusturoasa și muntele Comarnicele, cumpărate de Dumitru vătaf de la Badea, ... mecă, Balaur și Stanciu, fiii lui Pătru din Baia, încă din timpul lui Mihnea vodă, cu carte din 1587. Martori Sfatul domnesc: pan Mareș mare ban, Gheorghe mare vornic, Diicul mare logofăt, pan Șărban Cantacuziuo, pan Papa mare vistier, pan Pan mare clucer, pan Mihai Cantacuzino, pan Vălcu mare pitar, pan Chiva mare stolnic, pan Stoian mare comis, pan Pătrașco mare sluger, Păcuraru mare pitar. Piseț Năsturel fiul lui Stan logofăt din Târgoviște. Inv. 174201.

Nr. 5 1671 (7179) aprilie 9 - Costandin Dărmul împreună cu soția și fiul vinde lui Mihail diacon o casă cu *săliștea* ei în orașul Râmnic, lângă episcopie, săliște pe care a cumpărat-o de la Constandin căpitan, cu cinzeci de taleri. Semnează Constandin Dărmul care *adeverază*, martori: Costandin, Nicolae sin popa Ion Mitasna⁴⁸.

Dedesubt, adăugat cu alt scris: *și arătam locurile sămnelor din drumul cel mare până sub măgură*. Inv. 166212.

Nr. 6 1672 (7180) aprilie 24 - Dragomir Dolofanu împreună cu fratele său Tudor din Stoienești îi vând lui Preda din Șuici o livadă în câmpul Stoieneștilor, anume Poroia, mărginită de apa Corșorilor, locul *popei* lui Dragomir, până în glod și râul Coș, unde i-au fost gardurile, și până în livada lui Tudoran, în total 32 de fâlci, cu 13 ughi. Scrie Preda logofăt Dolofan, semnează Dragomir, Tudoran, Ivan logofăt și Moma Ion. Inv. 166247.

Nr. 7 1673 martie 2 - Todoraș, fiul lui Părvul Dolofanul din Stoienești vinde episcopului de Argeș livadă de fân de 40 de fâlci în mușcelul Stoieneștilor, pentru 16 ughi, cu știrea rudelor sale. Martori au fost Preda logofăt Dolofanul, Dragomir, fratele său, Lugvan Dolofanul. A scris Dumitru, fecionul popii Dumitru din Argeș. Martori: Calciul iconarul, Preda logofăt și Dragomir.

Notă tergală: Eu Preda logofăt scris-am zăpisul meu la mâna lu Ion logofăt ca să se știe că-i sunt dator jumătate de cântar unt și bani 300 să aibă a da la Sfântu Ilie fără nici un cuvânt... martie 30 1675 (7183). Inv.166244.

⁴⁸ Mai sunt și alte semnături indescifrabile.

Nr. 8 1673 martie 22 - Grigore vodă îi întărește lui Preda logofăt fiul lui Radu căpitan Cervin din Șuici, din județul Argeș, mai multe cumpărături: de la Șuica delnița Borțin din Șuici cu 670 bani, o șuviță de loc de opt pași în uliță până în iaz cu 200 bani, o șuviță de loc în țigănie cu 180 bani, delnița Țanghelui în Șuici cu 350 bani, un vad de moară în Șuici care a fost a lui Cagan, bunicul lui Șuica cu 70 bani; de la Radu și Șuica o delniță cu 700 bani, de la Șuica, Radu și Gostia o șuviță de loc la poalele ocinilor cu 220 bani; de la Gostia, vârul său, ocine în Șuici, Brusturoasa, Vocești, Pleșești, cu vad de moară și una în câmp, la Strâmbu; de la Dumitrașco din Șuici o livadă de coastă în Vocești și o delniță în țigănie cu 700 de bani; de la Fini, Stanciu ceaușul, Radu și Oprea un loc la Tirsea, un loc la Popescu, un loc pe lângă Valea Unghiului, un loc la Stâlcii, un loc la Droceia, un loc la Cruce, un loc la Valea Vălcenilor, un loc sub obezi, un loc la cărămidărie, un loc la siliștea cea de Sialesat, un loc în siliștea Madear, toate cu 1700 bani și un loc la Salcia lui Bărzan cu 130 bani; de la Ivașco Cepariu o delniță în Șuici, numită *a lui Șoran* cu 1000 bani și rumâni Florea, fratele său Tanase și fiii din Podeni cu 1040 bani; de la Șudaru și fratele său Vlad, Pătru și Stan din Zofărești și Mainia din Robaia mai multe vii în dealurile Goleștilor cu 3170 bani; de la Albu Georoiu o livadă în dealul Goleștilor cu 300 bani; de la Petre Șurdorescu o casă la poalele viei de jos cu 200 bani; de la nepotul lui Ion și Cârtea Dugă din Rudeni o livadă în muscelul Rudenilor cu 650 bani; de la Radu și Preda din Rudeni patru locuri în câmpul Rudenilor cu 260 bani. (În total 10890 bani). Inv. 174153.

Nr. 9 1674 (7182) august 10 - Enache fiul lui Dumitrașco din Șuici i-a pus zălog delnița Jaghelului unchiului său Preda, dar nu a putut să-i dea bani, de aceea i-o vinde cu 2 ughi, cu știrea tatălui său. Martori: Stroe, Gheorghe pârçalab, Stroe și Leontie⁴⁹. Inv. 166245.

Nr. 10 1676 f.l. 9 - Sema(n) și nepotul meu Nicula, Radu și Marco îi vând lui Pârveu logofăt din Șuici muntele Mesteacănul, cumpărat de bunicii lor Stanislav și Toader de la Șerbu din Snamăna și de la Ilie din Tiveni: iar semnele sunt - izvorul stâncii ce e în plasă până la curmătura izvorului Cornălului, până la izvorul Sănătilii, șehea izvorului Sămătilii în jos la hotarul cu Călugărul și dă în izvorul Ciorăscului. Semnează: Seman, Nicula, Radu, Marco, Simion, iar martorii: Stanciu roșul din Rădăcinești, Udrea din Rădăcinești, Vlad, Radu, Dan. Scrie Irimie Stanciu. Inv. 174244.

Nr. 11 1677 (7185) ianuarie 4 - Preda logofăt din Stoenști îi vinde lui Preda din Șuici o livadă numită Harae la hotarul Săcuianilor, până în pârâu, în total 27 de fălci cu 20 de taleri. Semnează vânzătorii: Preda Dolofan, Ivan Dolofan; martori: Tudor și Stanciu. Scrie popa Todoran. Inv. f.nr.

⁴⁹ Lipsuri din document.

Nr. 12 1677 (7185) august 4 - Preda logofăt din Stoenesti îi vinde lui Pârvu Șuiceanu o livadă numită Haraot, lângă hotarul Săcuianilor, în total...⁵⁰ de fălci cu 9 taleri. Semnează: Preda Dolofan împreună cu fiul său Stanciu și Ivan Dolofan. Martori: Tudor Dolofan. Scrie popa Todoran. Inv. 174245.

Nr. 13 1678 (7186) iulie 5 - Tudoran vinde lui Pârvul din Șuici o livadă în hotarul Stoenestilor numită Cirășăi, alături cu H(a)raia, în total 16 fălci cu 7 poli și jumătate, pentru care a semnat și și-a pus degetul în loc de pecete. Semnează Tudor. Inv. 174246.

Nr. 14 1696 (7204) august 22 - Stanciul fiul lui Preda Dolofanul din Stoenesti îi vinde lui Pârvul din Șuici un loc până în cel al lui popa Filip, de arătură, de plug de zile 4, un loc ce se numește Mihul, tot de patru zile de arat, cu 7 taleri, cu știrea rudelor și vecinilor. Scrie Stanciul. Semnează vânzătorul și martori: Barbul, Vătase, Urdan și Radu Stupar. Inv. 174193.

Nr. 15 1699 (7207) iunie 10 - Șase boieri numiți de Constantin vodă Brâncoveanu și luați de Gligore postelnic Băleanu și Matei fiul lui Gligore logofăt ca să aleagă moșia Cârstienești din sudul Argeșului au stabilit ca primul să țină o parte, iar al doilea două părți; la judecată au găsit că Gligore postelnic Băleanu avea zapise bune pentru a treia parte din tot hotarul, iar Matei fiul lui Gligore logofăt pentru două jumătăți de parte, în afară de o parte cumpărată de Gheorghe ban Băleanu, bunicul lui Gligore postelnic, la hotarul Cârstieneștilor, lipită de moșia Sălătruc, care se cheamă Bunzul și Hăbarta, cu excepția unei delnițe a Bărsăi, care a fost vândută mai de mult lui Preda iuzbașă Șuiceanu. Asupra unui zapis a lui Radu fiul lui Datco vornicul din Cârstienești de moștenire și care a fost la Matei fiul lui Gligorie logofăt existau îndoieli determinate de faptul că Preda iuzbașă Șuiceanul a scos și el unul diferit. Semnează Preda căpitan Uesescu, Preda Șuiceanul, Pârvul Șuiceanul, Galatia, Iane Berendescul, Barbul logofăt din Corbeni.

Notă tergală: *Cartea boierilor 6 pentru moșia Cârstieneștilor*. Inv. 174196 (cu copie modernă, inv. 174257).

Nr. 16 1699 iunie 11 - Gligore postelnic Băleanu vinde lui Pârvul logofăt Șuiceanul și fratelui său Stroe logofăt Șuiceanul moșia de la Cârstienești de pe apa Topologului, lipită lângă Sălătruc, aleasă de șase boieri hotarnici, de cea a cumnatului său Matei fiul lui Grigore logofăt; moșia o vinde cu 60 de taleri, aleasă de o parte a moșiei care se numește Buldul și Hăbarta. Iar cumpărătorii îi dau 12 ughi partea a doi rumâni. Semnează: Preda căpitan Uescu (Oescu⁵¹) Gligorie Băleanu postelnic, Az.m Bărsescu, Galatia, Iane Berendescul, Az C Cafălt, Barbul logofăt, Neagul căpitan, Stanciul vătaf. Inv. 174256⁵².

⁵⁰ Lipsă în text.

⁵¹ Așa în text.

⁵² La fel și documentul nr. inv. 174199.

Nr. 17 1700 martie 14 - Paraschiva cu fiii săi, Barbul, Costandin și Ion, vinde un răzor de vie lui Pârvul din Șuici, răzor care fusese cumpărat de soțul ei Ion Turdănescul de la popii bisericii din târg, cu 3 lei și un ort, *neputând noi să lucrăm și ne ajungându-ne de alte valuri ale dăjdiilor*. Semnează vânzătorii, scrie Vasile.

Dedesubt o notă: *Să se știe popii care l-au vândut: popa Dragomă și popa Ion, mărturie Stan diacon*. Inv. 174181.

Nr. 18 1701 (7209) mai 24 - Constantin vodă îi scrie lui Matei fiul lui Gligorie logofăt că la Divan au venit Preda și Pârvul din Șuici, sutași din Argeș, care s-au plâns că de când a moștenit el moșia a făcut multă răutate: a incendiat casele a 2-3 oameni, a spart o moară și o cârciumă din drum, a gonit dobitoacele din hotar, a bătut păstorii, luându-le doi cai, a dat o vacă cu lapte țiganilor și vrea să le împresoare moșiile. Domnul îi cere să înceteze pentru că altfel va trimite să-l aducă (la divan). Pecete inelară cu cerneală roșie. Inv. 174189.

Nr. 19 1701 iunie f.z. - Doisprezece boieri luați pe răvașul lui Costandin vodă împreună cu Stanciu al doilea portar din Șuici au fost numiți ca să aleagă părțile de moșie moștenite de Matei postelnic, fiul lui Gligor logofăt Grădișteanu, de cele ale lui Barbul pisar, Pârvul logofăt și Badea pisar din satul Șuici de pe Topolog din sudul județului Argeș și partea de moșie cumpărată de bunicul și părinții lui Matei postelnic de la Preda sutaș cu frații lui. Cei doisprezece boieri au scris toate delnițele din săliștea satului după cum le-au ținut fiecare și s-au tocmit să țină moșia pe din două - de la valea Podeanilor, la cârciumă, unde s-a pus semn o piatră, să ție Matei postelnic în sus și Preda sutaș cu frații săi în jos. Iar ceea ce au avut de moștenire Barbul pisar, Pârvul logofăt și Badea pisar s-au dat între aceste hotare. Dar pentru că hotarul lui Matei postelnic trecea printr-un *șezut de casă* și moară cu vad al lui Stroe fratele lui Preda sutaș, aceștia i-au dat lui Matei postelnic o delniță cu toată partea de moșie din hotarul Vălenilor și o delniță mică ce o cumpărase Fărcășanii din funia lui Preda. Iar două delnițe mici au rămas preoților de hrană așa cum au lăsat părinții boierilor din Șuici. Semnează: Grigore, Barbu Lerescu, Costandin din Rucsănești, Costandin Peatice din Cârpeniș, Stanciu din Corbeni, Barbu...⁵³. Inv. 166210.

Nr. 20 1703 (7212) octombrie 21 - Stroe împreună cu frații săi Preda și Pârvul îi vând lui Balotă căpitan din Martaloci un țigan, anume Stan, împreună cu țigancă lui Bălașa, cu 20 de ughi, pentru că nu au putut să plătească haragului și *ne având pe cum să se plătească [...]* numai pentru partea lui de bani cu 35 de taleri și un ughi.

Semnează vânzătorii și Ștefan paharnic *zapciu de bani*.

Notă tergală: Când au închis Armas pe Preda la Fetea dat-au Preda pentru Stroe taleri 12 și Pârvul taleri 15 la Armas în mâna lui Gligorie de au scos pe Preda de la Armas pentru bir lui Stroe. Eu Ștefan Pearnic. Inv. 174191.

⁵³ Hârtie arsă și ruptă în mai multe locuri.

Nr. 21 1709 (7117) f.l.z.- Stan fiul lui Stanciul din Robaia se înțelege cu Balotă căpitan și Pârvul logofăt Șuicianu căruia îi arată moșia tatălui său din Robaia, care i-au pus oi și vaci la arat și să-i plătească venitul de până atunci. Și pentru credință și-a pus degetul. Semnează: Stan fiul lui Stanciul din Robaia, Costandin, Tudosie, Stan, Pătru. Pe cantul documentului a fost adăugat: *Și să avem a loare 4 o[a]m[eni] [cu] carți cu moșia Robaia să ne îndrepteze pă toți, cine cât are.* Inv. 174198.

Nr. 22 1743 (7252) octombrie 30 - Barbul Șuicianul îi vinde ginerelui său Costandin o moșie din Cârpeniș, pe care o zălogise la Iorga Peatec, cu știrea feciorilor și rudelor sale. Semnează: Barbul Șuicianul, Pârvul diacon, Ion pârcălab, popa Stanciu, Radu fiul lui Barbul, Gligore fiul său [al lui Barbul Șuicianul], Tănase Bunga, Dobre, Ion Boiar, Costandin Peatec, Radu fiul Iorgii, Dumitru, Stanciu. Inv. 166218.

Nr. 23 1744 (7252) mai 10 - Doisprezece boieri împreună cu Radu mare portar au fost numiți de mitropolitul Neofit pentru jupâneasa Chiajna Grădișteanca, prin vechilul său, Mihul dascăl, și moșnenii din satul Șuici pe Topolog din sudul județului Argeș, ca să aleagă și să hotărâncească moșia Șuici și alte hotare ale acestora. Ei au judecat pe baza unei cărți de hotărâncie din 1701 că jupâneasa Chiajna să țină jumătate de moșie, cât a ținut Matei postelnic Albescu, și moșnenii jumătate. Au trasat și hotarele pornind de la cel cu moșia Rudenilor, din jos de Șuici, dinspre răsărit, în lungul moșiei, 750 de stânjeni și 30 de funii și jumătate, spre răsărit pe piscul Podenilor spre valea Botișorului și în Calea oilor până matca văii Podenilor spre apa Topologului, iar în jos pe pâraul Rangelui până în calea Cârpenișului 620 stânjeni, apoi spre deal în crucea Bodei până în hotarul Brusturoasei drept pe apa Topologului. Un loc de 30 de stânjeni au fost dat boierilor pentru că a fost cumpărat de călugărița Despa și rumânul ei și al lui Stroe Șuicianul, Stroe Colibă, cu 11 ughi, iar alte locuri au fost vândute de fiul lui, Pârvul Șuicianu, *de sus de casele boierești*. Un loc al lui Stan Orbul, fiul popei Preda, vândut de Pârvul Șuicianul lui Barbul fiul lui Neacșul, pe care acesta a făcut moară, și pentru care nu a luat bani de la jupâneasa Chiajna, să-i întoarcă moșnenii banii. A fost aleasă și o parte de moșie pe care jupâneasa Chiajna a vândut-o lui Ștefan Balotă în Șuici, moșie de moștenire și cumpărătură, în valea Podenilor, spre răsărit.

Semnează: Șerban Lerescu... Inv. 166215.

Nr. 24 1744 iunie 22 - Divanul domnesc al lui Constantin Nicolae voievod au cercetat plângerea lui Ion fiul lui Pârvul, Ion fiul lui Ianache, Pârvul fiul lui Stroe și Barbul Șuiceanu, toți moșneni din Șuici împotriva lui Ștefan Balotă căpitan și jupâneasa Chiajna Albeasca, prin vechilul său, Mihul logofăt. În urma cercetărilor s-a constatat că Ștefan Balotă căpitan, care cumpărase o parte de moșie de la jupâneasa Chiajna Albeasca, se întinsese și peste moșiile moștenilor din Șuici, *stăpânindu-le în silă* timp de patru ani, luându-le venitul. Măria sa l-au pus pe Ștefan Balotă căpitan de a plătit venitul pe care l-a strâns de pe aceste moșii, o sută de taleri,

și va stăpâni de acum încolo numai partea pe care a cumpărat-o în hotarul jupânesei Chiajna, așa cum au hotărnicit boierii hotarnici în anul 7252 (1744).

1744 septembrie 17 - La Divanul domnesc al lui Constantin Nicolae voievod s-au prezentat Ion fiul lui Pârvu, Ion fiul lui Ianache și Pârvul fiul lui Stroe, moșneni din Șuici, împreună cu Petre clucerul, soțul jupânesei Chiajna Albescu, care au avut cu toții moșii în Șuici, Voicești și Pleșești din județul Argeș, de moștenire. Jupâneasa Chiajna și-a vândut partea ei din cuprinsul acestor moșii lui Ștefan căpitan Balotă, dar acesta a încălcat și împresurat și părțile moșnenilor din Șuici și *nu-i îngăduie pe părțile lor*, statornicite de boierii hotarnici care au stabilit partea fiecăruia pe baza cărților de moștenire. Divanul a hotărât ca fiecare să-și stăpânească părțile sale pe baza hotărniciei din 1744, iar dacă Ștefan căpitan Balotă are vreo nemulțumire să vină la Divanul domnesc. Iar dacă nici de acum înainte Ștefan căpitan Balotă nu le va îngădui să-și stăpânească moșiile, moșnenii să se ducă la ispravnicul județului care va da poruncă să nu-i mai supere. Iar dacă nici așa lucrurile nu se vor îndrepta, să-i dea ispravnicul județului lui Ștefan căpitan Balotă o carte pentru *nesupunere și neascultare* cu care să vină la Divan. Nr inv. 174200.

Nr. 25 1751 (7259) aprilie 2 - Pârvu, fiul lui Stroe Șuiceanu îi vinde vărului său Ion, fiul lui Pârvu logofăt partea lui de moșie din Șuici cu 40 de ughi cu știrea tuturor rudelor. Scrie popa Leonte din Șuici. Semnează: vânzătorul și Ion, fiul lui Enache, Radu, fiul lui Stanciu, popa Preda și Stroe din Șuici. Inv. 166213.

Nr. 26 175? (726?) mai 5 - Enache cu soția sa Sora și fiul său Gligore și Ion îi vinde fratelui său Pârvu logofăt o delniță de moșie, numită Meșorele, cu 7 ughi și jumătate după ce se tocmise cu Ivașco logofăt/clucer⁵⁴ Cepariu, ca să nu intre alt boier străin între ei. Delnița se întinde între pâraul Bădiu și Trestii, până-n muchie în vârf și până la râu. Scrie popa Preda. Semnează Preda sutaș, Enache Brudeni, Vlaicu Brudeni, Ion Petec din Pert, Mică Bărgă din Șuici și Stroe, fratele lui, apoi fiul vânzătorului, Ion, și Gligore fiul lui Vâlsan. Inv. 166249.

Nr. 27 1754⁵⁵ martie 8 - Constantin Mihai Racoviță voievod îl înscrie pe Ion Șuiceanu fiul lui Pârvul Șuiceanu din județul Argeș la breasla boiernașilor mazăli și va avea să dea darea care a fost orânduită la această breaslă, după cum se arată la catastihul visteriei. Și părinții lui Ion Șuiceanu au fost cu *darea la mazăli*, după cum mărturisesc și Pârvul Măgureanu biv vel medelnicer și Sandu Bucșănescu biv vel sârdar, dar el *a lipsit de la acea orânduială*, pentru care a primit și cartea mării sale. Semnătura domnului însoțită de amprenta peceții țării în cerneală roșie. Inv 174197.

Nr. 28 1765 (7273) aprilie 23 - Constandin Untaru îi vinde lui Ion Boer Șuiceanu o moșie cumpărată de socrul său Barbu, moșie numită Robanu, din dealul Cârpenișului până în apa Brusturoase, cu 8 taleri și i-a dat cumpărătorului și cărțile

⁵⁴ Cu alt scris pe deasupra.

⁵⁵ Data actului 1746 a fost greșită - pentru că la acea dată domnea Constantin Mavrocordat.

socrului său. Semnează vânzătorul și martorii: Barbu Șuiceanu, Radu Sa..., Grigore Br..., Matei Br..., Dumitru Ba..., Mi... Inv. 166221.

Nr. 29 30 mai 1767 - Ioan Alexandru⁵⁶ voievod îl înscrie pe Radu fiul lui Ion Șuiceanul feciorul lui Pârvu Șuiceanul la breasla boiernașilor mazâli, după cum a fost și tatăl său prin cartea lui Constantin Racoviță voievod. Acesta făcuse parte din breasla mazâliilor în județul Argeș, dar fiul său Radu a fost trecut acum în județul Vâlcea, pentru care i-a dat și carte pecetluită. Semnătura domnului și amprenta pecetii țării cu cerneală roșie. Inv. 174185.

Nr. 30 1774 (7282) mai 3 - Velica, fiica lui Preda logofăt Șuiceanu îi vinde unchiului său Pârvu logofăt Șuiceanu partea tatălui ei din moșia Șuiceniilor pe care i-a dat-o zestre și o *cunună de argint* pentru datoria pe care o are la unchiul său din bani și bucate la moartea tatălui său. Martori: Simu logofăt, Radu logofăt și Ștefan paharnic. Inv. 166248.

Nr. 31 25 aprilie 1800 - Boierii ispravnici s-au deplasat la satul Robaia la cererea lui Radu mazâl Șuiceanu care a ridicat plângere împotriva lui Apostol, Dumitru și Costar cu cetașii lui din Robaia, pentru a obține departajarea părților de moșie care-i aparțin de cele ale robăienilor care i-au călcat și părțile sale și au început să le vândă. Radu mazâl Șuiceanu le-a arătat cărțile sale de stăpânire, începând cu una din 18 decembrie 1672 a lui Antonie vodă în care au fost înscrise 19 locuri de 73 de zile de arătură cumpărate cu 16 ughi și un zapis din 8 martie 1664 cu alte cumpărături. Moșnenii nu au avut cărți, dar au recunoscut patru locuri cunoscute ale lui Radu mazâl Șuiceanu. Acesta a cerut carte de blestem pentru cei care-și vânduseră locurile, dar moșnenii au spus că nu o primesc și că se vor duce să se înțeleagă cu Radu mazâl Șuiceanu. Drept urmare boierii nu au luat nici o hotărâre până la înțelegerea dintre părți. Inv. 174213.

Nr. 32 5 februarie 1805 - Ion episcop al Argeșului dă carte de blestem împotriva lui Constantin Plașia, Ioan Belabeș, Nica, Pătru și Ivan cu cetașii lor din satul Robaia care nu au vrut să vină la judecată cu Radu mazâl Șuiceanu, care îi călcase și vânduseră moșia sa din Robaia, precum și împotriva răposatului Gheorghe Bucșănescu care-i impresurase o chingă de moșie de la hotarul Robaiei, și care acum era stăpânită fără act de *clironomie* de Iordache Sănescul. Inv. 174220.

Nr. 33 22 noiembrie 1805 - Cartea boierilor ispravnici referitoare la conflictul dintre Radu mazâl Șuiceanu și Dumitru Cosdisi cu cetașii lui din Robaia, începută cu cercetarea altor boieri ispravnici în 1800 și încheiată fără nici o soluție. Aceștia au cercetat cărților lui Radu mazâl Șuiceanu și au stabilit că sunt bune și că acesta urmează să se adreseze domnului. Inv. 174218.

Nr. 34 f.d.⁵⁷ - Radu Șuiceanu se plânge domnului de Marin Roșu și de fiii acestuia că în urmă cu șaisprezece ani au cumpărat o moșie, Robaia, de la

⁵⁶ Alexandru Scarlat Ghica, domn între 1766 – 1768.

⁵⁷ Documentul fiind fără dată l-am intercalat prin comparație cu textul altor documente.

moșnenii robăieni în cuprinsul căreia avea și el o bună parte, așa cum a dovedit cu hrisov și cărți în fața boierilor ispravnici care au venit la fața locului. Atunci când au vândut pământul, robăienii l-au anunțat numai după ce încheiaseră tranzacția, cerându-i să-și anunțe și el prețul pentru partea lui. El a cerut ca întâi să se facă hotărnicirea moșiei, să se stabilească cât are fiecare și după aceea va stabili un preț pe partea lui. Pentru că robăienii au refuzat, iar cumpărătorul i-a promis 2000 de taleri a acceptat, primind 280 de taleri arvună. Când s-a dus la cumpărător să-i dea actele de vânzare-cumpărare acesta i-a mai oferit numai încă 500 de taleri. El a refuzat și de atunci cumpărătorul îi exploatează proprietatea fără să vrea să primească arvuna și fără acte.

De aceea îl roagă pe domn să numească din nou boieri ispravnici care să-i judece, iar dacă nici așa nu se va găsi soluție să vină la Divanul domnesc. Inv. 174217.

Nr. 35 14 august 1806 - Radu Șuiceanu a fost chemat la judecată de Dima Fluture de la Bereslăvești pentru o moșie care a fost a Dolofanilor și pe care a încălcat-o. Dar Radu Șuiceanu a prezentat un hrisov din 22 august 1698 în care se arată că moșia a fost cumpărată de Pârful logofăt din Șuici, strămoși al lui Radu Șuiceanu, de la Standiul fiul lui Preda Dolofanul. Deci moșia a rămas lui Radu Șuiceanu. Inv. 174179.

Nr. 36 1813 august 12 - Gheorghe Untarul îi vinde lui Radu logofăt Șuiceanu și nepotului său Ion fiul lui Soare Șuiceanu o casă cu pivniță și ogradă cu cuprinsul ei pentru 34 de taleri cu știrea fiului său, Constadin⁵⁸, a fiicei sale Ioana și a ginerelui său Depcoeu Pătru. Scrie Mihai fiul lui popa Ioan. Semnează vânzătorul cu fiul său și martorii: Dumitru Bărboi, Sărbăni Bărboi, Stance pârcaľab, Nicolae Roibu, Udrea Petre, Stoica Petecu, Onețe Petecu, Dinu Haperșanu, Ceauș Pătru, popa Iorga. Inv. 166211.

Nr. 37 28 noiembrie 1824 - Zica căsătorită întâi cu Badea Șuiceanu, iar acum cu Ștefan Șuiceanu cere prin curtea de justiție partea care i se cuvine din zestrea cu care a venit în prima căsătorie și a treia parte din *rămasurile casei* de la fostul ei cumnat, Dumitru Boulescu, care devenise moștenitorul lui Radu Șuiceanu - călugărul Romano - fostul ei socru. Pârătul a arătat că i-a dat Zincăi Șuiceanu tot ce a pretins după ce au mai fost la judecată și în fața fețelor bisericești, restituirile încheindu-se și acte scrise la mâna fiecăruia. Inv. 174233.

Nr. 38 1825 aprilie 25 - Pârful, fiul Mariei Gargoi, împreună cu soția sa, Ioana⁵⁹, și feciorii săi îi vinde lui Dumitru Șuicianu jumătate din partea sa de moșie din Șuici cu clăcași, anume Torgulești, cât a rămas nevândută de mama sa lui Badea logofăt din Șuici și partea din Coloșar vândută de tatăl său. Vânzarea s-a făcut deoarece a rămas dator cu o sută paruzeci și unul de taleri la răposatul Badea, cumnatul lui Dumitru Șuicianu, și doi lei și jumătate la părintele Romano. De aceea

⁵⁸ După semnătură.

⁵⁹ După semnătură.

l-a chemat pe popa Ioan care a scris actul și au semnat vânzătorii și martorii: Radu Soare din Cârpeniș, Radu fiul lui Iorga Budană, N... fratele său. Inv. 166233.

Nr. 39 20 aprilie 1826 - Radu Soare din Șuici, rudă cu monahul Romalo, născut Radu Șuiceanu, a cărui clăcaș a fost împreună cu părinții săi, recunoaște că a călcat o moșie a acestuia și a fiului său Badea. El a fost chemat la judecată de Radu Șuiceanu pentru că a vândut *un petec de livadă* în hotarul satului Robaia din acea moșie lui Stanciu Dobrescu, fără, acordul proprietarilor. El le-a înapoiat proprietatea și a primit bani pentru aceasta, dar nu le-a dat zapis de vânzare. Acum a fost rechemat la judecată de ginerele lui Radu Șuiceanu, Dimitrie, pentru zapisul de vânzare și pentru banii primiți. Din cauză că zapisul cuprindea și alte proprietăți ale sale, la început nu a vrut să i-l dea, pentru ca acum să i-l înmâneze cu martori care s-au iscălit pe acest act. Inv. 174190.

Nr. 40 f.a.⁶⁰ - Dumitru Șuiceanu se plânge Cinstitei Sub-cârmuirii de încălcarea unor proprietăți ale sale de către Șarban fiul lui Neagoe, diaconul Radu, Ion Ceaușoi, Neagoe Petecă, popa George, popa Dumitru, Ștefan fiul lui Mihăilă și Solomonu, fratele acestuia. Proprietățile sale, moștenite de la părinți, se află pe moșia Șuici, din care au fost vândute unele părți ce se întind din coada pârului Rangului, spre apus, până în apa Cârpenișului la mai multe persoane, printre care: Șarban Neagoe, Eșanul din Strinu, Florea Bărăcău, fiul Dobrescului. Dar cumpărătorii s-au întins peste hotarele acestor cumpărături, intrând în proprietățile sale, pe unele s-au făcut grădini, fără să se plătească dijmă cuvenită, și pe altele s-au construit cărciumi. Dumitru Șuiceanu cere prin această plângere să se trimită poruncă la episcopul Argeșului pentru *a le da o carte [de] blagoslovie* prin care pârâții să-și prezinte cărțile de proprietate și să i se îndrepte hotarele. Inv. 166240.

Nr. 41 1832 noiembrie 3 - Antonie eromonah din Vălsănești, soțul Mariei și ginerele lui Romano monahu din Șuici, recunoaște moștenirea lăsată de socrul său cumnatului său Dimitrie logofăt Șuiceanu și primește de la acesta partea ce i se cuvine: două iepe și o sută de taleri. El recunoaște că nu s-a îngrijit de socrul său în timpul vieții și după moartea acestuia așa cum a făcut-o cumnatul său.

La 1 august 1832 a aflat că cumnatul său a fost chemat în judecată de cumnata sa Sanda Baloteasa, reprezentată de fiul său Mihalache, și de fiii săi - Mihai, Zmaranda și Uța. Primul proces s-a încheiat cu înțelegerea părților, dar a urmat un al doilea. Drept pentru care Antonie eromonah se prezintă la cumnatul său Dumitru Șuiceanu și face acest act de înțelegere și împăcare împreună cu fiii săi, semnat de martorii: Apostol pârălab din Șuici, Sandu Arbobon, Ion Ceaușescu, Grigore Stăticescu, Niță Giurcă, popa Gheorghe. Scrie Bănică logofăt din Șuici. Inv. 166214.

Nr. 42 1832 decembrie 8 - Jalba Sandei Baloteasca, prin fiul său Mihalache, Maria fiica Radei din Șuici, nepoata Sandei, reprezentată de mătușa sa, Zmaranda, Mihai și Uța, copiii Mariei din Vălsănești, reprezentate de vărul lor

⁶⁰ Documentul se datează înainte de 1833.

Mihalache Balotescu se împacă cu Dumitru logofăt Șuiceanu în legătură cu moștenirea părintelui și bunicului lor Romano monahul și primesc de la acesta 40 de stânjeni în hotarul Cârpenișului, cinci capete de cai într-un cal și iepe și șase galbani împărătești, zece reali și douăzeci de sfanți⁶¹. Împăcarea a fost înregistrată la Tribunalul județului Argeș. Inv. 166243.

Nr. 43 1833 martie 14 - Petru fiul lui Manea Gușatu împarte cu Dumitru logofăt Șuiceanu moșia Cârstienești, la care are și el drept conform spuselor tatălui lui Petre și cărților ce le deține. Martori: popa Vasile duhovnic la schitul Văleni, popa Gheorghe, popa Iorga, Ion Iușioi din Cârpeniș, Ghiță Lăzărescu, Ion Cârteșor din Șuici Ungureni, Apostol Țante și Șarban fiul lui Neagoe. Inv. 166220.

Nr. 44 1833 august 30 - Sentința judecătorei județului Argeș în procesul dintre Sanda Balotească și Maria, nepoata sa de soră, împotriva cumnatului său Dumitru logofăt Șuiceanu, căsătorit cu sora sa Safta, referitor la moștenirea monahului Romano, care în mirenie s-a numit Radu, început în 7 iunie 1832. În testamentul său monahul Romano își lasă toată averea ginerelui său, deoarece acesta a cheltuit cu îngrijirea sa, a fiul său Badea și a nurorii lui Ziica, soția lui Badea, decizie pe care o contestă fiica și nepoata sa. Sentința reiterează toate acțiunile care au avut loc, în primul rând împăcarea părților atunci când fiul Sandei, Mihalache Balotă, revenirea asupra înțelegerii care a intervenit în timpul împăcării, și reluarea procesului cu un nou vechil, Dumitrache Bărbescu. Dar după analiza tuturor acuzațiilor aduse de Sanda Balotă s-a considerat că *diata* Romano este perfect legală ca și înțelegerea dintre acuzat și partea adversă formată din Sanda Balotă cu fiul său, Mihalache, nepoata sa Maria, fiica Radei, Zmaranda, Uța și Mihai, copiii Mariei și ai lui Anton ieromonah din Vălsănești. Inv. 166239.

Nr. 45 f.a. - Eftimie Șuiceanu se plânge judecătorei Argeș de Șarban Neagoe din Cârpeniș care i-a cerut tatălui său un loc slobod pe moșia Șuici ca să-și pună bucate pe el și să plătească pentru asta dijma cuvenită. Aceeași învoială a făcut-o și cu el, dar nu a plătit dijma. De aceea cere să i se facă dreptate. Cărmuirea județului Argeș trimite cererea spre soluționare cărmuirii plășii Topologul. Inv. 166342.

Nr. 46 1840 august 27 - Sentință în procesul dintre Andrei Simeanul din Șuici Ungureni împotriva Saftei Șuiceana din același loc. Acuzatul afirmă că tatăl său Rizea, fiul lui Dima Șimeanul, a primit parte de moșie în Șuici și în Coțofana ca zestre a soției sale, Maria, fiica lui Ioan Boerul Șuiceanu, cu care a înzestrat-o fratele său Radu Șuiceanu, numit în călugărie Romano monahul. Tatăl său a murit de ciurnă, iar documentele sale au rămas la Dumitru Șuiceanul, soțul Saftei, în timp ce părțile sale de pământ au fost date clăcașilor săi. Acuzatul a adus martori pe Ioan Soare moșneah și Sandu Bărboi în sprijinul afirmațiilor sale, iar Safta Șuiceanu a adus ca dovadă testamentul tatălui său și acte prin care a dovedit că au luat dijma de la tatăl *jăhuitorului* și chiar de la el mai mulți ani. Hotărârea tribunalului a fost

⁶¹ Suma de bani a fost trecută în partea de jos a actului.

de respingere a cererii lui Andrei Simeanu. Copia acestei sentințe a fost scoasă după condica tribunalului în 1845. Inv. 166228.

Nr. 47 1841 martie 28 - Ioni ... îi vinde vărului său Eftimie Șuiceanu doi stânjeni de moșie pe care o are la hotarul Păroși, care se adaugă la cei șase stânjeni vânduți de tatăl său, cu 70 bani⁶². Inv. 166241.

Nr. 48 1843 decembrie 15 - Safta, soția răposatului Dumitru Șuiceanu, împreună cu fiul său Eftimie Șuiceanu cheamă în judecată pe Ciucă Brezeanu din Cepari care în 1836 și 1837 le-a călcat proprietatea *pe când le făcuse dumnealui Mihalache Predescu moșia Secvesru [...] pe temei de rudenie cu numitul Predescu*. După afirmațiile martorilor Iancu, Sandu și popa Ion din Șuici, după citirea diatei monahului Romano din 10 februarie 1825 în care se spune că în ceea ce o privește pe Maria, soția pârâtului, i-a dat zestre, iar *la moșie nimic nu se împărtășește*, actul de împăciuire a părților moștenitoare din 1832, actul de împăciuire din 1838 în aceeași problemă, dându-le dreptate pârâșilor. Inv. 166236.

DESCENDANTS OF THE BOIARS OF ȘUICI BASED OF THE DOCUMENTS PRESERVED IN THE COLLECTION OF THE NATIONAL MUSEUM OF HISORY (1653 - 1861)

- Abstract -

The National Museum of History got a collection of 60 acts referred to the village Șuici from Argeș district. This village belonged to a noble family of boyar had been testified to from the beginning of XVIth century. There are documents that confirm properties, register the member of family among the little nobility, of different cases, dated from 1653 to 1861.

Relying on the documents published until 1653 and their information I drew up a genealogy of the family of Șuici de la 1505 to 1861. In the beginning this was one important who was declining since XVIIth century. From the same family descended the Brătianu family also.

⁶² Actul nu spune în ce monedă s-a plătit.

BADEA
vornic din Suici

